VERSLAG VAN DE SESSIE VAN DE RAAD DER GEMEENTE HAARLEMMERMEER OP DONDERDAG 11 DECEMBER 2025

Onderwerp: (GEHEIME BIJLAGE) RV Strategisch perspectief investeringen najaar 2025 (12712170), RV Najaarsrapportage 2025 (12713933)

Voorzitter: dhr. F. Sidali

De leden: dhr. M. Achterbergh, dhr. T.M. Beusenberg, mw. K. van Goethem, mw. J.M. Hup, mw. G. Knikker, dhr. H.C.M. Koning, mw. J. Koolmoes, mw. M.C.M. Roos, dhr. A. de Ruiter, dhr. H.P. Spijker, dhr. K. Sulmann, dhr. E. Vermeulen, mw. M. Woolthuis

Griffier: mw. E.H.M. Ouwehand-Brussel

Portefeuillehouders: dhr. C. El Idrissi, mw. C.F.M. van der Meij, mw. M.L Sedee-Schuitemaker, mw. M. Steffens-van de Water, mw. B.C. van Straten-Diepenbeek

Insprekers: Geen

De VOORZITTER: Dames en heren, goedenavond en welkom bij het sessiedebat over de raadsvoorstellen Najaarsrapportage 2025 en Strategisch perspectief investeringen najaar 2025. Bij dit laatste raadsvoorstel zit een geheime bijlage. Is er behoefte om hier in een besloten deel over te spreken? Nee, dat is vooralsnog niet het geval. Dan beginnen we met de eerste termijn waarvoor u allen spreektijd heeft. U houdt, zoals bij een sessiedebat gebruikelijk is, uw betoog achter het spreekgestoelte. Interrupties kunt u doen bij de interruptiemicrofoons in het midden van de raadzaal en ter afronding van de eerste termijn zal de wethouder reageren op de gestelde vragen. Ik moet zeggen het college. Technische vragen behoren niet tot de mogelijkheid. Deze heeft u in een eerder stadium kunnen stellen. Dan ga ik even kijken met wie ik mag beginnen. De heer Achterberg als eerste.

De heer ACHTERBERGH: Nou, ik hoor net dat mijn tijd al bijna om is. Voorzitter, dank u wel voor het woord. Als Haarlemmermeerse VVD is het goed om te zien dat Haarlemmermeer er financieel solide voor staat met een verwacht positief saldo van € 5,7 miljoen in 2025 en een meerjarenbeleid dat tot en met 2027 sluitend is. Nou, aan het begin van de periode zag dat er wel iets anders uit, dus dat is wel iets om trots op te zijn wat ons betreft. Tegelijkertijd weten we van vorig jaar dat incidentele meevallers geen vrijbrief kunnen zijn om structurele lasten op te bouwen. We moeten ook beseffen dat de jaren 2028 en 2029 nog steeds in het rood staan. Het huishoudboekje moet op orde blijven als we onze woningbouwambities waar willen maken. Juist nu het gemeentefonds vanaf 2028 fors terugloopt en het rijk aan zet is. Bij wonen zetten we onverminderd in op de schaalsprong, tempo houden in de woningbouw, goede bereikbereid en doorgaan met de investeringen die daarvoor cruciaal zijn. Dit vraagt om scherpe prioritering en in de projectenportefeuille een realistische planning, zodat we ook de komende jaren woningen kunnen blijven realiseren in een financieel gezonde gemeente. Dat is ook terug te zien in het Strategisch perspectief investeringen, of SPI. Het laat ons zien dat onze ambities als gemeente tot 2040 groter zijn dan onze portemonnee en de ambtelijke capaciteit die nu beschikbaar is. Daarbij moeten onze schuldpositie en de kapitaallasten gezond blijven. Daarom is het belangrijk om als raad scherpe keuzes te maken en waar nodig te faseren. Voor de VVD staat daarbij voorop dat investeren hand in hand gaat met een gezond financieel huishoudboekje en dat elke euro die we uitgeven aantoonbaar bijdraagt aan een veilige, bereikbare en economisch sterke gemeente. De VVD vraagt het college om helder zicht op risico's rondom voortgang, capaciteit, aanbestedingen en

netcongestie en op de fase waarin projecten zich bevinden. Alleen dan kunnen we als raad echt sturen op resultaat. Als we naar onze lokale Haarlemmermeerse economie kijken, geldt dat er sprake is van een sterke arbeidsmarkt met een stevige ondernemersbasis. Dit gebeurt echter niet vanzelf en is ook zeker niet vanzelfsprekend. De VVD wil dat we ruimte blijven bieden aan bedrijven, investeren in een goede infrastructuur en tegelijk de lasten voorspelbaar en betaalbaar houden, zodat mensen aan het werk blijven en ondernemers durven te investeren. Op Financiën en Sociaal Domein blijven de bekende zorgen terugkomen. Oplopende kosten in de jeugdhulp en druk op middelen terwijl de rijksbijdragen onder druk staan. Nu ook weer rapporteert het college een flink nadeel in de jeugdhulp met en zonder verblijf van € 5 miljoen. Dat kan echt zo niet langer. Daarom steunen we het voorstel van het college om een nieuwe Reserve transformatie jeugdhulp in te stellen, maar koppelen we dat wel aan een duidelijke opdracht aan het college om structureel te sturen op effectiviteit, preventie en de beheersing van uitgaven. Ik kan mij nog wel herinneren dat er een toezegging is gedaan voor een handelingsperspectief jeugd. Daar is ook nog wel volgens mij een bijeenkomst over geweest. Ik kan die toezegging niet specifiek terugvinden, dus ik zou heel graag aan het college willen vragen: komt dat handelingsperspectief nog naar onze raad en gaan we het daar nog over hebben? Het lijkt wat ons betreft een belangrijk onderwerp. Tot slot, voorzitter, veiligheid. Het zal u niet verbazen. Een leefbare, veilige gemeente is een kerntaak. De VVD verwacht dat de beschikbare middelen zichtbaar worden ingezet om overlast, criminaliteit en onveiligheidsgevoelens terug te dringen, juist in groeikernen en rondom nieuwe woningbouwlocaties. We gaan het er vanavond over hebben, Nieuw-Vennep-West onder andere. Daarmee houden we Haarlemmermeer een gemeente waarin je prettig kunt wonen, werken en ondernemen. Wij kunnen ons verder vinden in de Najaarsrapportage en in het SPI en wij zullen daarom ook voorstemmen. Dank u wel.

De VOORZITTER: U ook bedankt, dan gaan we door met de heer Spijker.

De heer SPIJKER: Voorzitter, het is mooi dat dit jaar weer een positief saldo vertoont van € 5,7 miljoen met een goede start voor 2026. Zoals u zelf aangeeft, zullen er voor 2027 wel harde keuzes moeten worden gemaakt. Daarom praten we nu meteen over het Strategisch perspectief investeringen. Wij waarderen uw visie om de inventaris voor de bibliotheek in Nieuw-Vennep te hergebruiken. Circulariteit is van groot belang en financieel veel slimmer. Dan Park 21. We hebben begrepen dat er een kans bestaat op hogere kosten dan geraamd, dus uw visie dat de kosten niet de dekking van eventuele stijgingen mogen overstijgen, is van groot belang en daar zijn we het helemaal mee eens. De geplande opstelstrook van de Sloterweg in Badhoevedorp richting de Schipholweg zal veel groen kosten en waardedalingen voor de mensen daar van hun huis opleveren. Dus EEN Haarlemmermeer pleit tegen dit concept. Dan Sporthal Lincolnpark. We hebben begrepen dat dit park met meerdere bouwers/ontwikkelaars wordt uitgevoerd en er bestaat een kans op onvoorziene kosten. We vragen dus om een strenge controle op de kosten van dit project. De tijden van een ongedekte cheque zijn over, dus graag straks een reactie van het college. Dan nog het gemeentehuis en netcongestie. Voorzitter, ga alstublieft eens kijken naar de combinatie van generatoren en een zwaar energieopslagsysteem. Een compleet ingericht nieuw gemeentehuis zonder energie is echt geen succes. Last but not least, een warmte- en koudeopslag zolang er geen concrete energieafnamepartner is gevonden mag van ons even op de lange baan worden gezet. Waarom investeren in een project dat nog niet eens het juiste rendement oplevert? Dit was het, dank u wel.

De VOORZITTER: U ook bedankt, mijnheer Spijker. Dan gaan we verder met de heer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Ja, voorzitter, wanneer we de Najaarsrapportage 2025 en het Strategisch perspectief investeringen naast elkaar leggen, ontstaat een samenhangend beeld van onze financiële positie en onze uitvoeringskracht. Beide documenten laten zien dat de opgaven waar deze gemeente voor

staat groot zijn, terwijl het college aangeeft dat de middelen en capaciteit beperkt blijven. Dat vraagt om scherpe keuzes en een realistische planning. Uit de Najaarsrapportage blijkt dat het verwachte resultaat voor 2025 € 1,2 miljoen lager uitvalt dan eerder in de Voorjaarsrapportage werd voorzien. Dit komt vooral door hogere kosten in jeugdhulp, de vaststellingsovereenkomst rond de zonnepanelen op Schiphol en de stijgende voorzieningen voor verlof. Hoewel er ook meevallers zijn, zoals een hogere uitkering uit het gemeentefonds, lagere loon- en prijsstijgingen en een voordeel binnen de BUIG kunnen deze niet verhullen dat de structurele financiële druk toeneemt. Voor 2026 en 2027 ziet het beeld er tijdelijk beter uit, vooral doordat onttrekkingen uit de algemene dekkingsreserve niet meer nodig zijn. Maar vanaf 2028 slaat het beeld opnieuw om en ontstaat een structureel tekort door de daling van het gemeentefonds. Daarmee staat de nieuwe coalitie voor een financieel uitdagende periode waarin lastige keuzes onvermijdelijk zijn. Ik wil onze inwoners vanaf hier meegeven dat Forza! er klaar voor is om deze uitdagingen aan te gaan. Het Strategisch perspectief investeringen laat zien dat de investeringsopgave tot 2041 aanzienlijk is en de beschikbare middelen te boven gaat, niet alleen financieel, maar ook qua ambtelijke capaciteit. De gemeente erkent dat de huidige hoeveelheid projecten niet realistisch uitvoerbaar is zonder stevige prioritering. Marktontwikkelingen, zoals stijgende bouwkosten, schaarse capaciteit en netcongestie, vergroten de risico's verder. Portfoliomanagement is daarom noodzakelijk om gefaseerd, doelgericht en haalbaar te kunnen blijven investeren. Forza! denkt ook dat minder micromanagement op het gemeentehuis een stap in de goede richting kan zijn. Binnen die investeringsopgave vormt de onderwijshuisvesting een bijzonder aandachtspunt. De bedragen zijn hoog en de projecten lopen ver door in de tijd, terwijl prognoses suggereren dat er tegen 2040 wellicht minder leerlingen zullen zijn. Daarom is de vraag: is het verstandig om nieuwe schoolgebouwen toekomstbestendig te ontwerpen, zodat ze in die toekomst eenvoudig kunnen worden herbestemd naar bijvoorbeeld appartementen? Dat voorkomt kapitaalvernietiging en draagt bij aan een flexibel, duurzaam en efficiënt ruimtegebruik. En tot slot, voorzitter, de opgaven zijn groot, onze middelen beperkt en de risico's nemen toe. Dit vraagt om politieke helderheid, prioriteren wat nodig is, kaders stellen in plaats van micromanagement, realistisch plannen wat kan en toekomstbestendig bouwen waar het moet. Alleen zo houden we Haarlemmermeer bestuurlijk, financieel en ruimtelijk in balans. Tot zover.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan gaan we door met de heer Sulmann van GEZOND Haarlemmermeer.

De heer SULMANN: Ja, dank u wel, voorzitter. Als GEZOND Haarlemmermeer zijn wij onze gemeentelijke P&C-cycluscarrière ooit begonnen met de jaarstukken 2018. Ons voornaamste punt was natuurlijk gezonde gemeentefinanciën en in het bijzonder de netto schuldquote. Deze was toen al erg hoog, zeker in vergelijking met andere gemeenten. De verwachting in 2025 is dat zelfs bij 57% realisatie van onze bekende torenhoge ambities, de netto schuldquote in 2027 stevig in het rood staat en lekker doorstijgt tot 250%. Ja, u hoort het goed, 250% in 2040. Voor alle duidelijkheid, een groene netto schuldquote ligt ruim onder de 90%. Alle drie de financiële indicatoren staan in 2040 trouwens gewoon netjes in het rood. Dan toch maar weer even de kracht van herhaling. Haarlemmermeer heeft een geschiedenis van pionieren, maar vooral ook van ambities. Dat is nu precies de oorzaak van deze slechte toekomstige financiële positie. Het college geeft aan dat prioriteren het devies is. Dat is niet alleen financieel noodzakelijk. Ook de ambtelijke organisatie kan onze torenhoge ambities niet aan. Bezint eer ge begint, zou ik bijna willen zeggen. Realistische doelstellingen zijn het devies. We moeten toe naar een realistisch Haarlemmermeer en dat is, gek genoeg, een nieuw soort pionieren voor onze gemeente. In de Najaarsrapportage viel ons wederom de controle op leegstaande panden op. Want ja, een aantal panden bleek toch niet leeg te staan. Nu doen we deze controle al een paar jaar en met zichtbaar financieel succes, maar laten we het ons een stuk makkelijker maken en vooral financieel ook interessanter. De oplossing is namelijk vrij simpel. Sla eigenaren van niet-woningen ook aan voor het gebruikersdeel van de ozb. Zo hoef je geen arbeidsintensieve en kostbare controles uit te voeren,

ontvang je de maximale gebruikers-ozb en wordt leegstand verminderd doordat eigenaren gestimuleerd worden om een gebruiker te vinden voor hun pand. Je zou zeggen een win-win-winsituatie. Maar ja, als de politiek ons iets leert is het dat wat logisch is niet altijd wordt uitgevoerd. Toch jammer. Tot zover.

De VOORZITTER: U ook bedankt. Dan gaan we naar mevrouw Roos namens Forum voor Democratie.

Mevrouw ROOS: Voorzitter, als het gaat om de fiscale verantwoordelijkheid en duurzame financiën, bekijken we de Najaarsrapportage 2025 en het Strategisch perspectief investeringen met gemengde gevoelens. Haarlemmermeer is een groeigemeente met ambitieuze plannen, zoals grote investeringen in onderwijs, infrastructuur en openbare ruimte. Groei vraagt om vooruitzien. Onze fractie heeft eerder met klem aandacht gevraagd voor de cruciale rol van de raad als budgetbewaker. Het college erkent zelf dat er een gat is tussen ambitie en beschikbare capaciteit, maar biedt geen structurele oplossingen. De programmabegroting 2025-2028 laat een wel zeer ambitieus investeringsplan zien met stijgende kapitaallasten door rente en afschrijvingen. De netto schuldquote stijgt door voorgenomen investeringen en de solvabiliteit daalt door onttrekking aan reserves. Hoewel indicatoren nog grotendeels groen of oranje zijn, neemt de schuldpositie toe met tientallen miljoenen per jaar en zoals we nu allemaal weten, dreigen nog altijd vanaf 2026 tekorten door lagere rijksbijdragen. Dat vraagt om prudente keuzes nu om niet meer uit te geven, dus investeren waar het rendement oplevert, maatschappelijk of economisch, maar niet blind uitgeven. Het SPI biedt inzicht in lopende en nieuwe investeringen en dat is goed voor de transparantie en controle door de raad. Laten we dat instrument scherp inzetten. Prioriteer projecten met helder rendement, temper onzekere ambities en houd de belastingdruk laag. Stijging in afval en rioolheffingen drukken op onze inwoners. Voorzitter, een sterke gemeente bouwt op solide financiën, niet op groeiende schulden. Beperk risico's, waarborg rendement en bescherm de portemonnee van onze inwoners. Dank u, voorzitter.

De VOORZITTER: U ook bedankt. Dan gaan we door met de heer Koning namens het CDA.

De heer KONING: Voorzitter, de soep wordt niet zo heet gegeten als hij wordt opgediend. De aanhangers van dit dogma hebben weer eens gelijk gekregen. Over 2025 wordt een positief saldo verwacht van € 5,7 miljoen. Zelfs de zonnepanelen zijn voor € 4,6 miljoen al meegenomen evenals nadelen zoals jeugdhulp en uitwerking van de motie Extra impuls voor duurzaam maatschappelijk vastgoed. Een van de grootste voordelen is de bijstelling gemeentefonds van € 3 miljoen. Doordat deze ophoging slechts geldt tot 2027 wordt over 2028 een klein tekort voorzien. Vooral 2029, met een voorzien tekort van € 8,2 miljoen, wordt echter het nieuwe ravijnjaar. De nieuwe coalitie kan hiermee aan de bak. Wij zijn er echter positief over dat dit wel weer verlengd wordt, zeker als het CDA tegen die tijd nog deel uitmaakt van de regering. Positief kan ook zijn dat in 2027 duidelijk wordt of er een structureel toereikende bekostiging van de jeugdzorg mogelijk wordt. De verhoging van het plafond voor de Reserve maatschappelijke voorzieningen naar € 25 miljoen vindt het CDA een goede zaak met als belangrijkste reden dat het bedrag gewoon nodig is om verduurzaming te realiseren. Ook kunnen wij instemmen met de instelling van een Bestemmingsreserve transformatie jeugdhulp, want die is gewoon nodig. Voorzitter, het CDA kan instemmen met de Najaarsrapportage 2025. De boel is goed op orde en we lopen vooralsnog geen financiële risico's. Ook het Strategisch perspectief investeringen najaar 2025 geeft een integraal beeld van de voorgenomen meerjarige investeringsambities en de raad wordt op deze wijze goed geïnformeerd. Ook krijgen we inzicht in de effecten van de gewenste investeringen op de financiële positie van de gemeente. Jammer dat we nog even moeten wachten op de projectfase van de investeringen. Wij onderschrijven het beeld dat de huidige ontwikkelingen en de bijbehorende planning een te groot beslag leggen op de beschikbare financiële middelen en de ambtelijke capaciteit. Ja, wij hebben inderdaad heel veel projecten en wij dienen bij de Voorjaarsrapportage te bewaken dat goede keuzes worden gemaakt. Daarbij gaat ons helpen dat we in het voorjaar over een

portfoliomanagement beschikken. Dat gaat ons een beter inzicht geven in het gat tussen ambities en beschikbare capaciteit. Voorzitter, ik kan snel zijn. Het CDA kan instemmen met het Strategisch perspectief investeringen najaar 2025 en instemmen met de gevraagde kredieten. Dank u.

De VOORZITTER: Uw laatste woorden waren buiten de tijd, maar we hebben ze gehoord. Dan gaan wij door met mevrouw Woolthuis namens HAP.

Mevrouw WOOLTHUIS: Dank u wel, voorzitter. Ja, voorzitter, voor HAP staat één ding voorop: de mens centraal. Dat is ons kompas, ook vandaag, als we kijken naar de Najaarsrapportage en het SPI. We hebben het hier over de inwoners, hun buurt, hun stem en hun toekomst. Inwoners zien in hun buurt dat projecten vertragen, dat straten opnieuw moeten worden opengebroken en uiteindelijk dat onze ambities groter zijn dan de capaciteit. Beloftes kunnen we niet waarmaken. Dat tast vertrouwen aan. Als wij de mens centraal stellen, dan moeten we ook eerlijk zijn. Niet alles kan tegelijk en dat brengt ons op de vraag die ook anderen al hebben gesteld: moeten we onze ambities niet iets temporiseren? Welke projecten zijn nu echt nodig en welke kunnen wachten? Reëel plannen in plaats van doorschuiven. Zodat we ook reëler kunnen begroten en niet blijven hangen in een web van plannen die we steeds voor ons uitschuiven en die alsmaar duurder worden. Als het gaat over de stem van onze inwoners, is het belangrijk dat de raad keuzes moet kunnen blijven maken in het belang van de inwoners. Door alle ambities is het soms zoeken naar een begin en een eind. Tekorten in de organisatie spelen ook ons als raad enorm parten. Dit beperkt de vrijheid van de raad om bij te sturen, omdat we te vaak horen dat er geen capaciteit is, maar als we de mens centraal stellen, dan moet de raad ruimte houden om te kunnen sturen als dat nodig is. Dan de toekomst. Voorzitter, 2026 en 2027 sluiten we positief af en HAP zegt nog steeds dat HAP ook in 2028 verwacht een positief saldo te zien. De echte uitdaging ligt in het jaar daarna, want dan zien we weer een fors tekort. Dat is het moment waarop de grillen van Den Haag ons hard kunnen raken. Minder middelen uit het gemeentefonds en het risico rondom de stijgende kosten van de jeugdzorg worden opnieuw benadrukt. Wat HAP betreft, moet de jeugdzorg weer centraal worden geregeld om verschillen per gemeente en willekeur te voorkomen en daarbij blijft onze motie Geen Haagse taken, geen Haagse knaken actueel. Voorzitter, dit sluit naadloos aan op wat HAP bij de programmabegroting ook heeft meegegeven. Niet blind blijven varen op de grillen van Den Haag, maar koers houden op ons lokale belang. Wij kiezen voor stabiliteit en vertrouwen en vandaag voegen we daaraan toe: stabiliteit vraagt ook om realisme in onze ambities en eerlijkheid over wat we wel en niet kunnen met de capaciteit die we hebben. Afsluitend, voorzitter, HAP ziet drie risico's als het gaat over de toekomstige financiële positie van onze polder: te veel ambitie, te weinig capaciteit en een te grote afhankelijkheid van Den Haag. Daarom zeggen wij: kies voor de menselijke maat, voor wijken waar inwoners zich gehoord voelen, voor een raad die kan sturen en voor de toekomst waarin wij niet geleid worden door paniekvoetbal, maar door visie en vertrouwen. Tot zover.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan gaan we door met mevrouw Knikker namens D66.

Mevrouw KNIKKER: Dank u, voorzitter. Collega's hebben het ook al gezegd, ondanks flinke tegenvallers sluiten we dit jaar toch maar weer positief af met € 5,7 miljoen. Dat is niet vanzelfsprekend en dat vraagt ook om goed en zorgvuldig sturen. Bij de programmabegroting hebben we drie punten genoemd die we als D66 belangrijk vinden en die zien we ook terug in deze Najaarsrapportage: financieel stabiel beleid, blijven investeren in waarde voor de lange termijn en beleid maken dat onze inwoners echt verder helpt. Voorzitter, een begroting is natuurlijk iets wat op papier staat en de uitvoering, dat is nou die weerbarstige werkelijkheid. We hebben drie onderwerpen waar we graag even wat langer bij willen stilstaan. Ze grijpen in elkaar, ze raken meerdere programma's tegelijk en ze vragen ook om langdurige inzet. Te beginnen met de jeugdzorg, het zorgenkindje. Opnieuw forse overschrijdingen, € 5 miljoen, bij zorg met- en zonder verblijf. De vraag neemt toe, crisissituaties worden zwaarder en intensieve GGZ-

behandeling is inmiddels 34% duurder. Dat is niet alleen een financieel vraagstuk, maar dat is een signaal dat het stelsel en onze samenleving onder druk staan. Dat vraagt dus ook om structurele verandering en niet om elk jaar bij te sturen op overschrijdingen. We zien ook een positieve stap. De rijkscompensatie geeft tijdelijk lucht, maar belangrijker is nog dat deze middelen niet onderaan de streep verdwijnen, want met de nieuwe Reserve transformatie jeugdhulp creëren we echte ruimte voor vernieuwing. Dat is een hele verstandige keuze van het college. Het helpt namelijk om te investeren in preventie, vroegsignalering en samenwerking met het onderwijs en maatschappelijke partners, zodat we die instroom verminderen en jongeren eerder kunnen helpen. Een tweede punt waar we bij willen stilstaan is asiel en huisvesting. We lezen dat de exploitatie van Planeetbaan 2 gunstiger uitvalt, omdat er meer kamers worden afgenomen en die middelen worden goed ingezet voor participatie, voor taal, toeleiding naar werk en talentontwikkeling en tegelijkertijd ook voor flexibele huisvesting voor onze jongeren, studenten en spoedzoekers. Zo helpen we nieuwe inwoners vooruit en ondersteunen we jongeren die dringend woonruimte zoeken. Ook daar is D66 enorm tevreden mee. Dan de verduurzaming. Ik hoorde mijnheer Koning er ook al even over. Wij zijn heel blij dat de motie Verduurzaming maatschappelijk vastgoed heeft geleid tot een structurele versterking van het beleid. De raad heeft gevraagd om de verduurzaming van onder andere Cpunt en het SKWA financieel te borgen en te versnellen. Met € 3,5 miljoen extra in de Reserve maatschappelijke voorzieningen en het verhogen van het reserveplafond ligt er nu een stevige basis om deze gebouwen daadwerkelijk toekomstbestendig te maken, maar dit gaat niet alleen over stenen. Dit gaat over lagere energielasten, gezonde en veilige gebouwen, een kleinere voetafdruk en voorzieningen die weer tientallen jaren mee kunnen. Daarmee houden we de functies overeind die juist zo essentieel zijn voor onze gemeente. Sport waar kinderen kunnen groeien, cultuur die verbindt en plekken waar mensen elkaar kunnen ontmoeten. Voorzitter, dat is toch waar we het allemaal voor doen. Over het SPI hebben we maar een korte bijdrage. Net als mijn collega's lezen we natuurlijk dat die investeringsdruk niet meer duurzaam is en dat er aanvullende keuzes moeten worden gemaakt. We zijn al begonnen met bijsturen in het IHP en de Schaalsprong, maar het is duidelijk, prioritering, fasering en financiële dekking die extra gevonden zouden moeten worden, zijn noodzakelijk. Dat gesprek moet wat ons betreft volgend jaar dan ook goed worden gevoerd, zodat er weloverwogen keuzes gemaakt kunnen worden die ook voor de langere termijn goed zijn voor de toekomstbestendigheid van onze gemeente. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dan gaan we door met mevrouw Van Goethem, namens GroenLinks.

Mevrouw VAN GOETHEM: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, laat ik het kort houden zo vlak voor de feestdagen. Wij zien een robuuste rapportage en kijken tevreden terug op dit jaar. Niet alleen is het gelukt om vanuit de positieve meevallers de bezuiniging op het jongerenwerk terug te draaien, ook zien we dat de verduurzaming vastgoed, mevrouw Knikker noemde het ook net al, uit ons voorstel van de Voorjaarsrapportage, is verwerkt. Zaken die ons na aan het hart liggen en waar we heel blij mee zijn. Want het versterkt onze samenleving. Ook dit jaar houden we daarnaast genoeg over om het jaar positief af te sluiten. We worden wel gewaarschuwd dat de gemeente in 2028 nog in de min staat op het meerjarenperspectief, maar eerlijk gezegd hebben we de afgelopen paar jaar zo geschommeld met minnen op de lange termijn die toch weer een plus werden op de korte termijn, dat we ook hierbij zonnig naar de toekomst kijken. We zien daarnaast zoals altijd een begroting die wel een stuk realistischer kan. Ook nu weer wordt er voor ruim € 27 miljoen doorgeschoven naar dit najaar. Onze vraag aan het college is, had dit niet eerder in zicht moeten zijn? Ook omdat voor volgend jaar ruim € 93 miljoen staat begroot. Dit lijkt ons niet realistisch, graag een toelichting hierop. Voorzitter, één zaak valt ons nog wel op en dat is de investering die gedaan wordt in een parkeerterrein, hier bij ons tijdelijke gemeentehuis. Kan de wethouder ons aangeven waarom dit zo ontzettend hoog moet zijn? Zeker als we inmiddels de andere wethouder trots zien verkondigen dat we richting het hoogste punt gaan van ons permanente huis van de democratie. Wat GroenLinks betreft kan het geld van die investering in een tijdelijke plek voor auto's

veel beter een investering zijn in betaalbaar wonen, in onze huidige en nieuwe inwoners en in een sociaal vangnet waar we als gemeente toch echt nog stappen op te zetten hebben. Tot zover, voorzitter.

De VOORZITTER: U ook bedankt. Dan gaan we door met de heer Beusenberg namens SRH.

De heer BEUSENBERG: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, het Strategisch perspectief investeringen toont een ambitieuze investeringsagenda, maar het legt ook pijnlijk bloot waar het wringt. Het investeringsvolume overstijgt niet alleen onze ambtelijke capaciteit, maar zet ook onze financiële huishouding onder druk. Indicatoren die de gezondheid van onze begroting meten, kleuren binnen enkele jaren rood en oranje. Dat is geen toekomstmuziek, dat is een serieus waarschuwingssignaal. Wat nog opvallender is, jaar na jaar houden we geld over. In plaats van dat dit overschot rechtstreeks ten goede komt aan de Haarlemmermeerders, verdwijnt het in reserves waarvan we nog moeten zien of die ooit ingezet zullen worden. Ondertussen blijven de wachtlijsten voor woningen oplopen en hebben jongeren nog steeds geen uitzicht op een betaalbare plek om te wonen. Wat Sociaal Rechts Haarlemmermeer betreft, is dat niet uit te leggen. Wij willen investeren, maar wel gericht, effectief en zichtbaar voor onze inwoners. Daar is alle reden toe, want er is geld. Wat ontbreekt is de keuze om dat geld in te zetten voor wat nu nodig is. Voorzitter, we kunnen veel plannen maken, maar uiteindelijk draait het om daadkracht en keuzes die aansluiten bij de werkelijkheid van vandaag. Die werkelijkheid vraagt een nuchterheid, prioriteit en een scherp oog voor wat onze inwoners werkelijk raakt. Voorzitter, investeren kan en moet, maar met gezond verstand en het belang van onze inwoners voorop. Dank u wel.

De VOORZITTER: U ook bedankt. Mevrouw Koolmoes.

Mevrouw KOOLMOES: Voorzitter, dank u wel. Voorzitter, ik begin met te zeggen dat ik ongelooflijk achter de woorden van mijnheer Koning van het CDA sta. In aanvulling daarop zal ik daarom ingaan op wat mij is opgevallen in de Najaarsrapportage 2025. Voorzitter, de dertien nieuwe onderwijslocaties. Ze worden, zoals landelijk afgesproken, zonder gas gebouwd, maar dan blijkt er simpelweg toch te weinig stroom beschikbaar. Nou, ik ben niet verbaasd, want in 2020 kwam Liander ons dat al vertellen. We wisten dit al en toch zijn we doorgegaan met deze projecten. We komen dus straks miljoenen tekort, maar wat doen we dan? Dat leggen we bij de schoolbesturen neer. Die gaan het maar halen bij het rijk en dan kunnen ze weer meefinancieren aan ons project. Voorzitter, het voelt alsof je een mooie deal belooft, maar daarna de rekening bij een ander neerlegt. Tevens ben ik zo vrij geweest om vanmiddag nog een technische vraag in te sturen over Schuilhoeve. In de brief die wij in oktober 2025 ontvingen werd aangegeven dat er binnen de klankbordgroep Schuilhoeve enkele discussies speelden. Er werd in die brief vermeld dat er begin december 2025 een overleg zal plaatsvinden. Voorzitter, mag ik daarom op 11 december 2025 vragen: hoe staat het ermee? Voorzitter, mijn laatste punt. Opnieuw lezen we in de rapportage dat er structurele tekorten aan ambtenaren zijn. Het baart ons zorgen dat dit probleem al zo lang speelt zonder dat er een zichtbare, effectieve oplossing wordt gepresenteerd. Wanneer komt het college nu eindelijk met een doordachte, duurzame aanpak om voldoende mensen aan te trekken? Zolang deze tekorten blijven bestaan, blijven onze doelen en ambities niet meer dan mooie woorden op papier. Dank u wel.

De VOORZITTER: U ook bedankt. Dan gaan we naar mevrouw Hup namens de ChristenUnie-SGP.

Mevrouw HUP: Voorzitter, vandaag werpen we voor de laatste keer in deze raadstermijn een terugblik met een vooruitziende visie op de komende jaren. Net na de bespreking van de programmabegroting 2026-2029 waar toch echt nog steeds een tekort werd voorspeld in de aankomende termijnjaren. Toch ziet onze fractie de vooruitzichten nog steeds positief in, omdat we hoopvol blijven uitzien naar een

oplossing vanuit het rijk en ook omdat we steeds positief uitgevallen zijn door incidentele middelen. Wat ons nu opvalt in de Najaarsrapportage 2025 en het Strategisch perspectief investeringen is dat we meer investeren dan we aankunnen. Zowel financieel als ambtelijk komen we in een capaciteitstekort. We willen vaak veel, maar het kan niet allemaal tegelijk. De schuldindicatoren kleuren zelfs in een positieve inschatting rood. Dat baart ons dan wel weer heel erg zorgen, maar dat portfoliomanagement dan weer wordt ingevoerd, lijkt ons dan wel weer zeer verstandig om onze financiële positie als gemeente te versterken. We vinden het eveneens ook verstandig dat grote investeringen worden doorberekend op de schuldpositie, zodat we als raad een goede afweging kunnen maken met elkaar. Wat onze fractie betreft, blijven we echt inzetten op scholen en woningbouw, die dan echt de volle aandacht gaan krijgen, omdat dit echt de aandacht verdient. We moeten echt blijven investeren in bepaalde scholen en woningbouw waar nu echt vraag naar en aandacht voor is. We moeten dit als gemeente echt blijven stimuleren, omdat het een pure noodzaak is. Resumé voorzitter, als gemeente nemen we structureel te veel hooi op onze vork. Er moeten keuzes worden gemaakt en we moeten daadwerkelijk realistischer gaan begroten, nog realistischer en op voorhand dus veel beter, ook al weten wat we als gemeente aankunnen met de beschikbare capaciteit die we hebben, zodat we daadwerkelijk toekomstbestendig blijven ten goede van onze inwoners, want daar doen we het voor. Wel hebben wij op dit moment voldoende vertrouwen in de voorgestelde plannen die nu voorliggen en kunnen wij instemmen met alle beslispunten die wij vanavond voorgeschoteld krijgen. Dus tot zover, voorzitter.

De VOORZITTER: Ja, dank u wel. Ik krijg heel wat opdrachten mee vanavond. EEN Haarlemmermeer vroeg mij om ergens mee te kijken. U vraagt mij om mee te lezen. Er zijn er twee over. Wie steekt zijn handje op? Ja, de heer De Ruiter. Komt u maar.

De heer DE RUITER: Voorzitter, namens de fractie van BVNL ga ik u geen opdrachten geven, maar ik ga reageren op de Najaarsrapportage 2025 en het Strategisch perspectief investeringen. Als oppositie zijn we kritisch, dat mag u van ons verwachten, maar we zien ook kansen om dingen beter voor Haarlemmermeer te maken, veiliger, welvarender en vooral betaalbaarder voor onze inwoners. Eerst het positieve. Het saldo van € 5,7 miljoen, we hebben het al eerder gehoord, biedt kansen, biedt ruimte, maar laten we die niet verspillen aan oplopende kosten in de jeugdhulp, € 5 miljoen, of € 4,6 miljoen voor zonnepanelen bij Schiphol. Dit riekt naar groene hobby's die de burger opzadelen met hogere lasten. Wij pleiten voor een efficiëntere jeugdzorg, meer preventie en lokale initiatieven, zodat we miljoenen besparen en families echt helpen. De nieuwe reserve van € 4,7 miljoen voor de transformatie jeugdhulp is een stap, maar maak hem resultaatgericht en koppel er meetbare doelen aan. Qua investeringen prima dat we de mobiliteit aanpakken, zoals fietsbruggen en wegen. Dat verbetert de doorstroming en de veiligheid in Haarlemmermeer, maar prioriteer. Investeer meer in betaalbare woningen en ondernemersklimaat, in plaats van € 3,5 miljoen extra voor duurzaam vastgoed. Ondernemers ontlasten is beter voor Haarlemmermeer. Lagere ozb, minder bureaucratie, zodat banen groeien en de economie kan bloeien. Verhoog het plafond van de Reserve maatschappelijke voorzieningen. Oké. Maar gebruik het voor wat burgers echt nodig hebben, betere sportfaciliteiten en wijkvernieuwing zonder verspilling. Het meerjarenbeeld vanaf 2028 negatief, schreeuwt om keuzes. Dat hebben we ook al eerder gehoord. Minder rijkstaken doorschuiven, meer focus op kernzaken. Kortom, Haarlemmermeer verdient een slankere overheid wat BVNL betreft, die prioriteit geeft aan inwoners en niet aan dure onbetaalbare idealen. Laten we dit saldo inzetten voor lagere lasten en groei. Dank u wel.

De VOORZITTER: Ja en dan gaan we naar wie van de twee? Mevrouw Denie? Ja, mevrouw Denie namens de PvdA.

Mevrouw DENIE: Dank u wel. Nou, er is al heel veel gezegd. Dat moet ook wel als je als laatste gaat, maar ook wij gaan even, wij, ik, een opsomming doen van waar wij trots op zijn, want wij zijn trots op

het terugdraaien van de bezuinigingen op het jongerenwerk, op de aanpak van menstruatiearmoede in het begin van deze periode, maar ook dat we het mogelijk hebben gemaakt dat er een mobiliteitsonderzoek in Badhoevedorp wordt gedaan. Ook bijzonder om te benoemen is de ophoging van het bedrag aan giften voor inwoners met een uitkering, zonder dat zij gekort worden, maar ook het verbeteren van onze fysieke en digitale toegankelijkheid. Dat kost allemaal geld. Ook dit jaar is er weer geld over. Wij zouden dan ook heel graag zien dat dit ten behoeve van de minima wordt gebruikt, door bijvoorbeeld de regelingen, zoals vorige week besproken, niet te versoberen. Op de lange termijn zien ook wij natuurlijk een verslechtering van de financiële positie, maar dit komt ook deels omdat er niet realistisch wordt begroot en dan kijken wij met name naar de investeringen. Die schuiven nu door naar achter, waardoor ook de begroting van volgend jaar niet helemaal realistisch is. Daarom willen wij graag strak begroten om realistisch, maar ook mensgerichter te werk te gaan en gaan wij op naar een rooskleurige toekomst voor onze Haarlemmermeer, zodat we allemaal thuis in de polder kunnen zijn.

De VOORZITTER: Dank u wel. Daarmee zijn we aan het eind gekomen van de eerste termijn namens de raad en dan gaan we over naar eerste termijn namens het college. Mevrouw Van Straten.

Wethouder VAN STRATEN: Ja, dank u wel voorzitter. Ik heb veel gehoord wat we natuurlijk al wel wisten, dat we met elkaar een uitdaging hebben om de ambities en de investeringen goed op elkaar af te stemmen. We zijn inmiddels in dat proces had bezig met portfoliomanagement. We hebben in de Najaarsrapportage ook getracht om u een beeld te geven. In januari krijgt u Investering Strategie Schaalsprong. Ik hoop nog in het eerste kwartaal ook zicht op dat portfoliomanagement. U krijgt eind van dit jaar daar ook een brief over. Dus als het goed is, komt dan alles bij elkaar en kan in ieder geval ook de volgende coalitie goede keuzes daarin maken, want dat het nodig is om te temporiseren, we blijven een ambitieuze gemeente, ik denk ook dat we dat vast moeten houden, maar dat we moeten temporiseren is heel duidelijk. Er is gevraagd door GroenLinks: er wordt een aantal kredieten doorgeschoven. Hadden we dat niet eerder moeten doen? We proberen natuurlijk gedurende het hele jaar zoveel mogelijk voor elkaar te krijgen en dit is dan ook het formele moment om dat te melden. Dus dat hadden we niet eerder kunnen doen. Ik denk ook niet dat we dat eerder hadden moeten doen. Mevrouw Koolmoes vraagt nog naar de stand van zaken van een overleg van de klankbordgroep Schuilhoeve, een bijzondere connectie met de Najaarsrapportage. Maar ik heb gelukkig wel doorgekregen dat er constructief overleg was, dat er een notitie komt. Het ging over brongeluid en dat die notitie ook in de klankbordgroep in maart 2026 wordt besproken. En dan heb ik volgens mij alle vragen beantwoord die aan mij zijn gesteld.

De VOORZITTER: Nou, dan zullen we straks nog even een rondje doen. Ik ga eerst nog even verder met mevrouw Sedee. U heeft ook nog een vraag gekregen waar u ons een antwoord op gaat geven. Mevrouw Sedee.

Wethouder SEDEE: Even reageren op meneer Spijker van EEN Haarlemmermeer over de sporthal Lincolnpark. 21 november hebben wij het hoogste bereik, het hoogste punt, gevierd. Het ziet er zo ontzettend mooi uit, mijnheer Spijker. Er was één raadslid aanwezig, van de SGP, dat vonden we hartstikke leuk. Ik dacht, er staan er gewoon 39, maar dat is dus een vergissing. Maar goed, toch leuk dat u er was. Meneer Spijker, er is maar één bouwer. Het zijn niet meerdere bouwers. En een ongedekte cheque? Ik weet niet wat dat is, maar dat gebeurt hier niet. Er wordt zeer zorgvuldig gepland. Er wordt zeer zorgvuldig gewerkt. En wij zien ernaar uit om, zoals mijnheer De Ruiter zei, ergens volgend jaar de sporthal opgeleverd te krijgen zodat er weer meer extra sportvoorzieningen zijn voor de inwoners van de gemeente Haarlemmermeer.

De VOORZITTER: Ik denk dat de heer Spijker nog een vraag heeft.

De heer SPIJKER: Dank u wel voorzitter. Ja voorzitter, het ging erom, in de tekst staat: meerdere bouwers, ontwikkelaars, wordt uitgevoerd. Meerdere. Er is dus één hoofdontwikkelaar en die heeft een aantal subontwikkelaars, laat ik het zo goed zeggen. En daar zat een kans want ook letterlijk dat was het, dat er dingen fout zouden kunnen gaan. Bent u het dan met mij eens dat u strak controle moet houden op de uitvoering en nog belangrijker: de kosten?

De VOORZITTER: Mevrouw Sedee.

Wethouder SEDEE: We zijn altijd strak op de kosten en natuurlijk zijn we strak op de uitvoering. En dat er sprake zou kunnen zijn van onderaannemers, dat lijkt me niet gek. Ik ben ook bezig met een verbouwing. Ik heb ook een aannemer en dan komt er een tegelzetter, dan komt de schilder en het zijn allemaal mensen, maar er is er maar eentje waar ik mee praat en dat is de aannemer die ik rechtstreeks heb aangezocht en die ik ga betalen.

De VOORZITTER: Even kijken, mijnheer De Ruiter u heeft geen tijd, maar u mag een vraag stellen hoor.

De heer DE RUITER: Dank u, dank u voorzitter. Ja, een verduidelijkende vraag, want mevrouw Sedee sprak mij rechtstreeks aan. Dus ik vraag me af of die sporthal dan nog opgeleverd wordt onder het bewind van de huidige coalitie, of dat dit straks is met BVNL in de coalitie?

Wethouder SEDEE: Hahaha, sorry.

De VOORZITTER: Ja, u vraagt er ook om, hè. Dan gaan we, ja, met mevrouw Steffens. Neemt u plaats achter het spreekgestoelte? Mevrouw Steffens aan het woord. Dank u wel.

Wethouder STEFFENS: Moet ik nou beginnen met lachen, voorzitter? Nee, ik heb eigenlijk één vraag heel concreet gehoord. Die gaat over de portefeuille Onderwijshuisvesting. Dat is mijnheer Vermeulen die een vraag heeft over hoe we omgaan met nieuwe scholen die we bouwen en of we ook rekening houden met de toekomstbestendigheid en dan met name, zoals ik het u heb horen zeggen, in de vorm van: als u nou die scholen bouwt en ze zijn niet meer nodig, kunnen we er dan nog iets anders mee? Nou, het korte antwoord is ja, uiteraard, maar het iets langere antwoord is, omdat ik denk dat het ook goed is om daar even iets over te zeggen, dat als we nieuwbouwen of vernieuwbouwen, we altijd uitgaan van de meest actuele prognoses en we moeten altijd bouwen voor een instandhouding van ten minste vijftien jaar. Dus waar u zegt, de prognoses geven aan dat de leerlingenaantallen naar beneden gaan, daar houden we in de loop der tijd gewoon rekening mee en we gaan pas bouwen als die instandhoudingstermijn er ook echt is voor vijftien jaar. En ja, we bouwen gebouwen die we later ook nog voor andere doeleinden kunnen gebruiken, dus ik hoop dat u daar helemaal gerustgesteld van naar huis gaat vanavond. Dank u.

De VOORZITTER: Dan hebben we nog de heer El Idrissi om nog een antwoord ergens op te geven. Gaat u gang.

Wethouder EL IDRISSI: Zeven minuutjes, ja. Dat gaat lukken, want ik heb één vraag ontvangen, een concrete vraag van GroenLinks. Die stelde de vraag over ons parkeren. Ik denk dat u bedoelt het parkeren hier op ons terrein en niet parkeren in de meest algemene zin van het woord. Dat heeft te maken voornamelijk met het feit dat we ook ruimte wilden creëren voor een wat uitgebreide

fietsenstalling, wat hieronder ook heeft plaatsgevonden en ook een plekje te willen geven aan ons elektrisch wagenpark. Dus dat was hard nodig.

De VOORZITTER: Hij kan het wel. Wie het echt kan is mevrouw Van der Meij.

Wethouder VAN DER MEIJ: Dank u wel voorzitter. Ja, het helpt dat ik ook maar één vraag heb gehoord en dat was de vraag van de VVD over: er komt nog een handelingsperspectief over de kosten van de jeugdzorg naar ons toe. Hoe staat dat er eigenlijk mee? Dat klopt, daar heeft u gelijk in meneer Achterbergh. Q1 komt het in het college en daarna naar de raad. Dank u wel.

De VOORZITTER: Helemaal goed. Ik zit even te kijken. Want ik heb niet meegekregen dat er onderwerpen zijn voor de tweede termijn. Maar u heeft nog een vraag voor mevrouw Van der Meij? Nee? Voor het college heeft u een vraag. Gaat uw gang mevrouw Koolmoes.

Mevrouw KOOLMOES: Ja, dat klopt, voorzitter. Ik had een klein probleem, het ging nogal snel over en ik dacht dat ik even moest wachten op de vragen. Maar ik heb nog een vraag gesteld aan mijnheer El Idrissi: of er al een zichtbare, effectieve oplossing kan worden gepresenteerd om de ambtenarentekorten te gaan oplossen.

De VOORZITTER: Mijnheer El Idrissi.

Wethouder EL IDRISSI: Dank voor het woord, voorzitter. Ik hoorde die specifieke vraag door mevrouw Koolmoes gericht niet, maar ik zal hem vooralsnog beantwoorden. We hebben gezegd dat we eigenlijk twee sporen gaan lopen. Enerzijds hebben we gezegd we blijven onze ambtelijke capaciteit versterken. Daar zijn we aan het begin van deze periode mee gestart. We zijn begonnen met een bedrag van € 5 miljoen, oplopend tot € 10 miljoen. Dat zijn structurele bedragen om onze ambtelijke capaciteit te versterken. Dat blijven we ook de aankomende jaren gewoonweg doen. Tegelijkertijd hebben we spoor 2, en dat heeft te maken met die portfoliosturing waarin we kijken waar we nu de prioriteiten gaan leggen en welke projecten nu de focus krijgen. Dat komt begin 2026 uw kant op.

De VOORZITTER: Dank u wel. Ja, ik zit even te kijken. Ik heb geen onderwerp gehoord voor de tweede termijn. Dat kan hè, dan is het gewoon een heel goed en duidelijk raadsvoorstel. Het zou zomaar eens in aanmerking kunnen komen voor het beste raadsvoorstel. Daar gaat u nog eens een keertje over. Maar goed, daar zinspeel ik wel heel erg veel op, op alles dat er nog gaat komen. Eenmaal, andermaal, dan sluit ik hierbij deze vergadering. Dank u wel.